

АЗЫГ АЙЫНЫҢ 15-чї КҮНІНДЕ - ПІСТІН ХАН ХУДАЙЫБЫС ПАЗА АРАЧЫЛАҒЧЫБЫС ИИСУС ХРИСТОСНАН ТОҒАЗЫҒ

Пу күнде Ап-арыг Тигіриб Иерусалимдегі Худай туразында, Төреенінен хырығынчы күніг Иисус Часпалаханаң уғаа улуг часха читіре чуртап салған ухаанчы Симеон Тоғасханын сағысха кирче, хайзын чаксыхабарчы Лука пас салған.

Пу көс чөрбинчеткен тигіриблїг үлүкүн. Паза пу андаг тус, хайда часхы, хысхынаң урунызып, часхы поэнының үлгүзін тудып пастапча.

Худай-Паланы Төрет салған Ин Ап-арыг Мария Хыс паза Худайгасын Иосиф Иерусалимдегі Худай туразынзар Төреенінен хырых күніг Иисус Часпалахатыг, турғызыл парған чозахты толдыр салар үчүн, паза пастагы паланы пиргені үчүн, Худайны алғыстап, сыйыхты сал пирерге килгеннер.

Палахаты пиргені үчүн, Худайга хайдаг сыйыхты пир саларга кирек полған?

Иргі Чахығының Чозагы хоостыра, оолағасты төредіп алған ипчее 40 күн (хызычакхы төредіп алған ипчее - 80 күн) Худай туразынзар кирерге чарадылбачан. Пала таап алған ипчее Худайга чаксы сыйыхты паза арығланып алчаң ызыхты ағыларга кирек полчан: чаксы сыйыхха - пир частыг хурағанахты, чазыхтарнаң поэзып, арығланып алар үчүн, - килбөкті. Че сөбіре пик хоныхтыг полбаза, андада хурағанахтын орнына килбөкті ағыларга кирек, иди оларга ікі килбөкті ызыхха сал пирерге кирек полар.

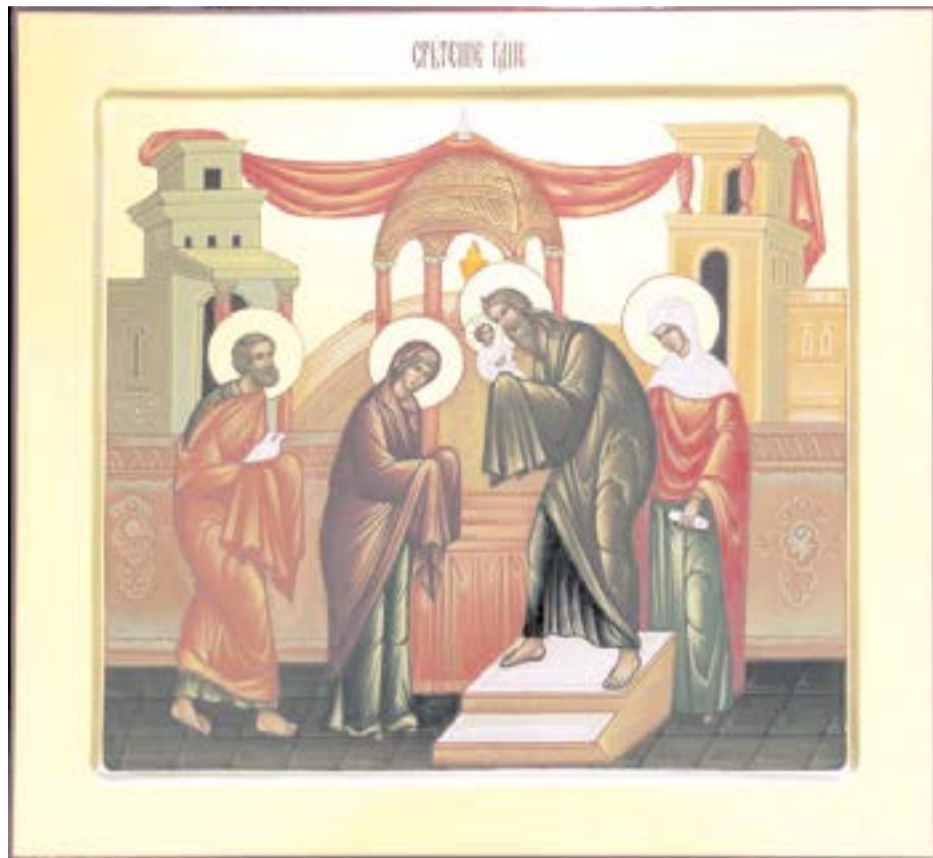
Ол ондайнаң сөбіре, пастагы төреен палахатыг Худайга, чарыдып, пир салар кибірни толдыр салчаң. Мынзы олаңай ла кибір полбаан, че ол Моисейнің чозагы полған, хайзы еврейлернің Египеттен сығып алғанына, чарыдылып, турғызыл парған чозах полған, хайда олар төрт чүс чыл пазыгда полып, ол пазыгдан поэзып алғаннар.

Иисус Христос - Худай Оолгы, Ин Ап-арыг Мария Хыстаң чиктег чох Төрөп парғаннаңар Худайны төрет салған Ин Ап-арыг Хысха арығланары кирек чох полған, че Ол Поэнының пазымныг ондайына устадып, паза турғызыл парған чозахты толдыр салар үчүн, Худай-Паланы Төрет салған Ин Ап-арыг Мария Хыс Худайның туразынзар, ікі килбөкті тудынып алып, Килген.

Че, кемдір ол - Худай-Паланы поэнының холларына алған уғаа үр чуртап салған ухаанчы Симеон?

Аның ады - Симеон. Иргі еврей тілінен анзы - «искені» теені. Иргі чоох Симеонны 360 часха читіре чуртап салған тіп чоохтапча. Ол 72 тілбесчилернің аразынаң полған, хайзылары Египеттің ханы Птоломейнің чакхаанынаң, пістің чыл сананызының алнындагы III-чї чүс чылда Ап-арыг Пічікті еврей тілінен грек тіліне тілбестееннер.

Хачан Худай кізізі Симеон ухаанчы Исаияның киндезін тілбестепчеткенде, көр салған: «Мына, Хыс төл алынар, паза Оолны төредіп алар», андада ол «Хыс» сөсті

«Ипчі» сөске түзедібізерге сынанған, че Худайның Ангелі ол сөсті алыстырбасха Симеонны тохтадыбызып, ағаа теен, аның чирдегі чуртагы тоозылбас, Исаияның ухаанчылазы тол парғанын көріп албаанда. Анзынаңар Лука илчінің Чахсы Хабарында иди чоохталча: «Ол Худайгасын чаксы паза арыг сағыстыг ирен полған, хайзы Израильнің чакхариин сахтаан; паза анда Ап-арыг Хут полған. Ағаа Ап-арыг Хут азынада чоохтаан, ол Хан Худай Иисус Христосты көріп албаанда, өлімні көрбес» тіп (Лк. 2:25-26).

Хан Худайнаң Тоғазыг күнде анзы тол парған, хайзын уғаа улуг частыг Симеон поэнының прай чуртазында сахтап салған. Ухаанчылас тол парған. Амды улуг кізі амыр ла пу чирден парыбызар. Худай кізізі Симеон Иисус Часпаланы поэнының холларына алып алғанда, хысхырыбысхан: «Пуўн поэйтчазың Синің хулыңны, Өөркіпастыг, Синің сөзіннең, амырнаң, иди минің көстерім Синің арачыланызыңны көрчелер, хайзын Син прай чоннарның алнында тимнеп салғазың, көп худайлығларны чарыт салчаң чарыхты паза Синің Израильдегі чоынның сабланызын» (Лк. 2:29-32).

Тигіриб аны Худайны поэнының холларына алған Симеон тіп адап салып, ап-арыг Худай кізізі тіп аны сабландыр салған.

Че, кемдір зе ол - ухаанчы Анна?

Хан Худайнаң Тоғазыг күнде Иерусалимдегі Худай туразында паза пир тоғазыг пол парған. Худай туразында Худайның Ічезінзар 84 частыг өкіс-ипчі, «Фануилнің хызы» чағын пастыр килген. Саардагы чон аның Худайданар ізіг хыныстыг чоогын истіп, аны ухаанчы-Анна тіп адап салған. Ол көп чыллар Худай

туразында чуртап, анда тоғынған, «ол хараа-күнөрте, чағбан тудып паза алданып, Худайга тоғынчан» (Лк. 2:37-38).

Ухаанчы Анна наа Төрөп парған Иисус Христосха пазырынып алып, Худай туразынаң табыраанча сығыбызып, Арачылағчының, Израильнің осхырығчызының чирзер килгеніненер тіл-аасты саардагы чонга тиксі тарадыбысхан, паза Худайны, алғыстап, сабландырған.

Хан Худайнаң Тоғазыг үлүкүннен Ин Ап-арыг Худайтөрөткен Мария Хыстың «Умягчение злых сердец» алай ба «Симеоново проречение» иконазы палғалыстыг полча. Анда Худайны поэнының холларына алған ап-арыг Симеонның ухаанчылазы хоостал парған, хайди ол Иерусалимдегі Худай туразында, Хан Худайнаң Тоғазыг үлүкүнде, Худай Ічезінзар чоохтаныбысханы: «Синің, Поэының худың өтіре тиріг иртібізер» (Лк. 2, 35).

Ол иконада Худай Ічезінің пулуттың үстүнде турчатханы, Аның чүрее өтіре читі хылыс казал парғаны хоостал парған. Читі сан - анзы ачыга пастыр салғаны паза чүрек ағырии, хайзын Худайның Ічезі чирде чуртапчаадып, Поэының Оолгының, Кірөсте хазат салып, уғаа тың хыйалланып, чирдегі чуртазын тоос салғанын көріп, тобырған.

Пу үлүкүннн Іскеркі чирлерде IV-чї чүс чылдан сығара, Кидеркі чирлерде - V-чї чүс чылдан сығара пілчелер.

Хан Худайнаң Тоғазыг үлүкүнненер Ап-арыгчы Кирилл Иерусалимский, Илбек Василий, Григорий Богослов, Иоанн Златоуст паза пасха даа Худайга тоғынған саблыг кізілер постарының худайлыг сөстерін Христосха киртінчеткеннернің алнында тутчаннар.

Ангелнің паза ухаанчының сөстеріне тың киртін парып, ол улуг сағыссыраста, Христостың чирзер Килерін сахтап сыххан: ол сын паза ах сағыстыг чуртаан, паза сыбыра Худайга пазырынчан...

Хачан Худай Поэының чаксы күзін пирген Ічеден Төреен Арачылағчаа хырых күн тол парғанда, Аны Худай туразынзар ағылғаннар. Анда, өөртін устаанынаң, Симеон пу Ыначах - Ол, сағаан Арачылағчы паза Аның Ічезі - Ин Ап-арыг Хыс, хайзында ухаанчы Исаияның ухаанчылазы тол парғанын сизін салып, чаксы көннліг паза өрнінен Худай-Ыначахты поэнының хучаана алған. Анаң, Худайга чаксы сөзін сыйлап, Хайзы Израильге Часхырығчыны паза Арачылағчыны пирген, поэнының худын Тигірзер поэдыбысхан.

Мына, ноға Худай аның чирдегі күннерін иди пасхачыл узаратхан.

Пасталғаны чох Худай, Кізі полып, Төреенінің үлүстіг паза чаксы полчатханын піс Худай кізізі Симеоннаң артыг пілчөбіс: піс азыбыснаң паза чүреебіснен Хан Худай Иисус Христосты алынчабыс, хачан Аның Ап-арыг Чазыдынаң пірлесчетсебіс.

Хайдаг киректі таныхтап Хан Худайнаң Тоғазыг үлүкүн турғызыл парған? Пит, ол Хан Худай тигірзер Өөрлебискен паза Ап-арыг Хут түскен соонда турғызылбаан полған, хайди пасха үлүкүннер: Христостың Төреені, Хан Худайның Кірөстелгені, Христостың Тірілгені, Хан Худайның Өөрлеені паза Ыс Худай Омазының улуг күннері турғызыл парғаннар, че, Х.Т. пис чүсче чыл ирткен соонда ла ол үлүкүн турғызыл парған.

Мына, хайди ол турғызыл парған: үлүзі чох Юстиниан хан устапчатхан туста, күскүде Константинопольда паза аны ибїрчеткен чирлерде чон хырыл сыххан. Күннің сай онар муңнан кізі үречен, аннаңар хайпїрее чирлерде, хазых кізі халбаан сылтаанда, үреп парған кізілерні чығчаң кізі чох таа полчан.

Антиохияда анзына хоза чир хати-хати тітіречен, аннаңар туралар паза тигіриблер инзеріліп, оларга пастырып, көп кізі үреен. Хачан Антиохияның епискобы Евфрасий Худайга хан чох ызыхты салчатханда, Худай туразы, чир тың тітіреен сылтаанда, изел парған. Помпеополь саарның чарымы изел парған, пасха чардыгы, тізен, чир тітіреп, мунар кізінен хада чир алтына түс парған.

Андада, пир Худай кізізіне хуттыг көрїм көрїніп, Худай хатығлазынаң хайди арачылан халарынаңар Тигірден искірілген, иди улуг хуттыг көдірілісте Хан Худайнаң Тоғазыг үлүкүн турғызыл парған. Анаң азыг айының 15-чї күнінде кірөстіг чөріснен Хараа Өөн Худайга тоғынысты толдырчатханда, ол кізі хырчатхан чызыг палығлыг ағырыг хыйа иртібіскен, иди кізі хориры тохтаап парған, чир паза чайханмаан.

Архимандрит Кирилл (Павлов)

ЕПАРХИЯНЫҢ ЧУРТАЗЫНДАҒЫ КИРӨКТӨРНІҢ ПАЗА АРКАЛАЙНЫҢ ХУДАЙҒА ТОЛДЫРҒАН ТОҒЫНЫСТАРЫНЫҢ ИЗЕРІ

Күрген айының 6-чы күні, иирде, пістің Хан Худайыбыс паза Арачылағыбыс Иисус Христостың Төреенің үлүкүннечен күннің тандади, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Тигіриб кибири хоостыра, Худай туразының ортазынзар Христостың Төреені хоостал парған чылтыс сығарылған. Пу чылтысты архиепископ Ионафан Вифлеемдегі хуйуда, хайда Иисус Христос Төреен, ап-арығлап алып, пістің чирзер 2012 чылда ағылған. Вифлеемнің чылтызы алнында, Христостың Төреенің сабландырып, сарыннар сарналғаннар.

Үлүкүннечен Чыхсыхабар хығырылған соонда, Өбнхутхадарчызы ап-арығлаған елейнең 294 кизіні сүрткілеен.

Кибір хоостыра, Христостың Төреені илбек үлүкүннечен славян, грек паза хакас тілдерінен, сабландырып, сарнаннар.

Москваның паза тиксі Орыс чирінің Патриархы Кириллнің илбек үлүкүннечен ысхан Пичиин Павел ада хығыр пирген.

Күрген айының 6-7-чи күнінзар хараа, Христостың Төреенің үлүкүннечен, Хакас чирінің өөн Худай туразында, Спасо-Преображенской кафедралығ соборда, ап-арығчы Илбек Василийнің орынынан үлүкүннечен Худайға тоғыныс толдырылған, хайзынаң Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан устаан.

Күрген айының 7-чи күні, Иисус Христостың Төреенің үлүкүннечен күнде, Спасо-Преображенской кафедралығ соборда илбек үлүкүннечен Худайға тоғынысты Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты толдырарында аралазарға Ағбан саарның паза чағындағы тигіриб пірігістерінің абыстары чыылыс парғаннар.

Күрген айының 8-чи күні, Ин Апарығ Худайгөреткеннің Чыылиин үлүкүннечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Харатас саардағы Богородице-Рождественской Худай туразында толдырған.

Күрген айының 9-чы күні, Апарығ илчи пастағычобагычы диакон Стефанны хумартхылачаң күнде,

Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Ағбан саардағы Никольской соборда толдырған.

Күрген айының 13-чи күні, Иисус Христостың Төреенің үлүкүннечен күнде, паза Худайгасын Милания Римлянинаны хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Күрген айының 14-чи күні, 8 күннің Иисус Христос Часпаланы үлүкүннечен күнде, паза ап-арығчы Илбек Василийні хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан ап-арығчы Илбек Василийнің орынынан Худайға тоғынысты Нымырттығ поселоктағы Вознесенской Худай туразында толдырған.

Күрген айының 15-чи күні, Худайгасын Серафим Саровскийні хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Ағбан саардағы Худайгасын Серафим Саровскийнің адынан Худай туразында толдырған.

Күрген айының 17-чи күні, Худайның Түскенің сахтачаң иирде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан Худайға тоғынчатхан туста, кибириліг канонны Спасо-Преображенской кафедралығ соборында хығырған.

Күрген айының 18-чи күнінде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан Спасо-Преображенской кафедралығ соборында Худайға тоғынған соонда, соборның алтындағы Худай туразында сугның ап-арығлазын толдыр салған.

Күрген айының 18-чи күні, иирде Хан Худайның Кірөстелгенің үлүкүннечен тандади, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Күрген айының 19-чы күні, Пістің Хан Худайыбыс паза Арачылағыбыс Иисус Христостың Кірөстелгенің үлүкүннечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан үлүкүннечен Худайға тоғынысты Ағбан саардағы Никольской соборда толдырған.

Хан Худайны Кірөстеенің үлүкүннечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан, кирөстіг чөріснен парып, Ағбан сугның Илбек ап-арығлазын толдыр салған.

Күрген айының 20-чи күні, Алнындапарчатхан ухаанчы Иоанн Кірөстегчинің Чыылиин үлүкүннечен күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Күрген айының 20-чи күні, иирде, Худайгасын Георгий Хозевитті паза

азыхискирігчи Емилианны хумартхылачаң күннің тандади, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Күрген айының 21-чи күні, Худайгасын Георгий Хозевитті паза азыхискирігчи Емилианны хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Ағбан пилтірі аалдағы Александро-Невской Худай туразында толдырған.

Күрген айының 22-чи күні, Москваның паза тиксі Орыс чирінің митрополиди Филиппті паза чобагычы Полиевкті хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Ағбан саардағы Москва Ап-арыгыларының Чыылииннің соборында толдырған.

Күрген айының 22-чи күнінде, Ағбан саардағы Голгофо-Распятской кирөстечен Худай туразында Ағбан саардағы сидік саарбахтарның техникулищезинің сигис үгречизи кирөске түзіріл парғаннар.

Күрген айының 25-чи күні, Чобагычы Татиананы паза ап-арыгычы Савваны, Сербсктің архиепискобын хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Күрген айының 27-чи күні, Хан Худайның Кірөстелгенің үлүкүннечен күнде паза Грузияны Худайның чариинан чарытхан апостолгатиң Нинаны хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Күрген айының 27 күні, иирде, албанчының паза фарисейнің Нидилезі тандади, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан, соборның абыстарынаң хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Күрген айының 28-чи күні, Албанчының паза фарисейнің Нидилезінде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Илбек Ораза 7 Нидилең пүтче: 1. Сынсабланысты үлүкүннири. 2. Григорий Паламаның нидилези. 3. Кірөске пазырынчаң нидиле. 4. Иоанн Лествичктың нидилези. 5. Мария Египетскаяның нидилези. 6. Хан Худайның Иерусалимзер Киргені - Тал пазы. 7. Чобағлыг Читікүн.

Пу чылда Илбек Ораза азы айының 19-чы күнінең пасталып, хосхар айының 7-чи күніне читіре парча.

Илбек Оразаны хайди иптг иртіріп аларға? Мынзы сидік ле сурьг нимес.

АЗЫҒ АЙЫНЫҢ 19-ЧЫ КҮНІНЕҢ - ИЛБЕК ОРАЗЫ ПАСТАЛУЧА

Че Худай сағынчатхан кизилерге Илбек Ораза парчатхан туста күстіг ас-тамахнаң хыйа саабызып, постың ит салған чазыхтары үчүн, Худай туразынзар килип, Худайның алнында турып, азых искірініп, ачырғанып, сыннан пыролан пілерге кирек, пазы күнде, тізең, Христостың Ап-арыг Чазыттарына хайди дее пірігіп аларға кирек. Че анзы оой ла толдырып алчан ап-арыг хайыныс нимес.

Сынап Худайға пик киртіністіг кизи Тигірибнің турғыс салған орталастарына пик тудынып, чағбан тутчатса, анзы кизінің иди-сөөгін пазы худын Пасханы - пістің Хан Худайыбыс Иисус Христостың Тірілізін - Хызыл Нымырханы турыстыра удурлап аларға пісті арыглап салар.

Худайға тоғынчатханнарға пазы киртіністіглерге 40 күннің орталасты тудынарға кирек, че монахтарның турғыс салған орталастынан, Илбек Ораза 48 күнге читіре узарадыл парған (7 нидиле).

Халғанчы 8 күнге кір парғаннар: Лазарьның субботагы, Тал пазы пазы Чобағлыг Читікүн. Пу көс чөрчеткен чағбанныг тус, анзы Христостың Тіріл парғанын үлүкүнечен күннең палғалыстыг полча.

Илбек Ораза киртіністіг кизилерни Хызыл Нымырха үлүкүнге, арыглап, тимнеп салча.

Худай тураларында Худайға тоғыныстар узарадыл парчалар. Идөк хай-пирее Худайның ап-арыг кизилерин улуғлап, Худайға тоғынчалар.

Амырдагы киртіністіг кизилернің чағбан тутчатханнары монахтарнынан сала нымзах аарах. Пик хазыхтыг кизилер күстіг ас-тамахтаң хыйа саабысчалар: итнең, сүтнең, палыхтан, нымырханаң пазы чағбан хайахтаң даа. Идөк тадылыг чииснен пазы арағанаң тудынарға хайди дее кирек.

Ағырыг пазы улуғ частыг кизилерге иттиг ас-тамахты ла чиирге чарабас. 7 часха читкелек палаларға пазы тойлыг ипчилерге чағбан чуртирға чарабазох. Аар тоғыстыг пазы пастаң сағынып тоғынчатхан кизилерге идөк хатыг чағбанны тударға чарабинча. Ырах чолға сығыбысхан кизилерге иттиг чииснен хыйа саабыс турарға кирек. Че пілерге кирек, ол даа чағбан чиисті көп чиирге чарабинча, синиче ле. Стол кистінең көмезек читіре азыранмин сығарға кирек. Че сынап сірер хай-пирее чиис чох сыдас полбинчатсар, андада ол чиисті понедельникте, средада пазы пятницада, (мынзы хатыг чағбанныг күннер) чибин, тудын көрінер. Пазы иди хайди дее идерге кирек, ин не татхынның чиисті өөн үлүкүннің столға халгыс салары.

Хай-пирее кизилер хазыхтарын хомайландыр салбас үчүн, чағбан тутчинчалар, че хутхадарчыларының сизингенінен, чағбан тутчаң тустарда күстіг пазы тадылыг чиисті чипчеткен киртіністері чазыг кизилернің көбізи пу туста, кинетін, тың ағырыбысчалар. Тигірибнің турғыс салған Уставы хоостыра, пастагы пазы халғанчы нидилелер ин не хатыг чағбан тутчаң нидилелер полчалар. Күстіг пазы

тадылыг чиисті пу күннерде чиирге чарабас.

Илбек Оразаның пастагы күннің пазы Чобағлыг читікүннің пятницазында азыранарға чарабас. Икнчи күнінде - ипек пазы суг ла. Илбек Оразаның пастагы пятницазында мөйтнең пазы пугдайнаң аралы пызырылған чиис полар. Илбек субботада, хайзы Чобағлыг Читі күннің соонда, Хызыл нымыраа читіре азыранминчалар.

Иң Ап-арыг Худайтөреткенге Чахсыхабар Читтірілгені үлүкүнде пазы Тал пазы үлүкүнде палыхты, пызырып алып, чип аларға чарир. Лазарьның субботагында палыхтың үзүргенін не чиирге чарадылча.

Худай сағынчатхан кизилерге хайди дее чағбан тударға кирек. Олар понедельникте, средада пазы пятницада, иирде чағбан хайах чох соох чииснен азыранып алчалар. Вторникте пазы четвергте - чағбан хайахтыг чиисті иирде пір хати чип аларға чарир.

Субботада пазы Тіріліс күннерінде чағбан хайахтыг чииснен азыранып аларға пазы винограднаң иділген хызыл арағаны иртен пазы иирде ізіп аларға чарир.

Күстіг ас-тамахты хызырып, Илбек Ораза пасталар алнында, үс нидиле азынада тимнен саларға кирек. Пу күннерде итти пазы палыхты күн алыстыра чиирге, че ол даа чиистерни чағбан хайахтыг ла тимнеп ал турарға кирек.

Сарыг хайахтыг нидиледе, хайзы Илбек Оразаның алнында, итти пазы палыхты чиирге чарабинча, мында сүтнең пазы нымырханаң татхынның плинелерни тимнеп алчалар.

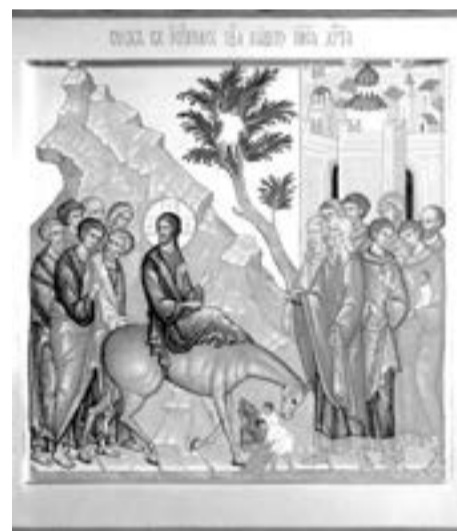
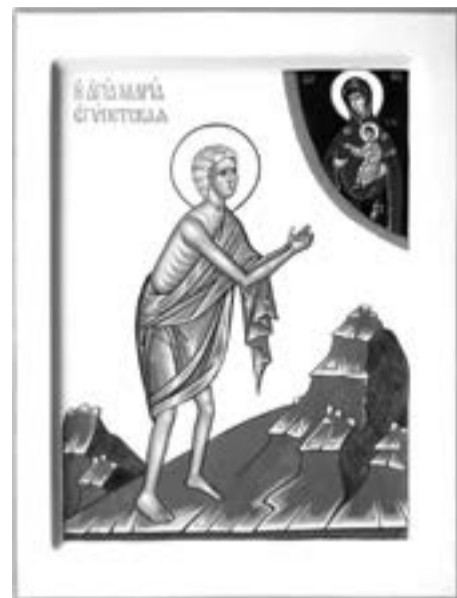
Пу иң не хатыг чағбан тутчаң тус полча, аннаң ол кизилер, хайзылары алында чағбан тутпааннар, оларға аны орта тударға сидік полар. Киртіністіг кизилер идөк тее олаңай ла ас-тамахнаң азыранарға көнік парғаннар, олар күстіг чиисті ле тохтаат салчалар, пазы мында пілерге кирек, постың хазыгын хомайландыр салбазын. Күннің сай хузхтыг, горохтыг, фасольлыг пазы соялыг чиистернен азыранарға чөп пирилче.

Илбек Ораза часхыда полчатханнаң, өөн чиис - тустаң пазы тадылыг пызыр салған чиистер полчалар. Часхыда фруктарның паазы аарлыг, олар постарының күстерін чидір тее салған полчалар, аннаң чағбан тутчатхан кизилер көбізін аймах-пасха кашаларнаң, яблахнаң пазы сад-үүчк нимістерінен азыранчалар. Че бананнаң, яблоконаң, гранатты, апельсинни, мандаринни чиирге күстенінер, пазы оларның сүзүнін іс турыңар, че прай ол нимелерни синиче ле чиирге кирек. Пазы пір күнде 1,5-2 л. сугны пазы көк оттыг чейни хайди дее ізерге чөп пирилче.

Че ноо даа чағбанныг тустың ин не өөнни анзы полча, - постың итсөбгінен хада хутты арыглап салары: чабал пазы хара сағыстыг полбасха, кизе істі чохтанмасха, кизінің соона түзіп, аны үзүрбеске, че прай хомай сағыстарны чох ит салып, чахсычалахай сағыстыг поларға күстенерге кирек. Наа технологиянаң айғаспасха,

аймах-пасха көг-сарыннаң тыннабасха, теелбектенмеске пазы кирек чох хуруг сөстерни сығарбасха күстенерге кирек, че Тигірибзер удаа чөріп, анда Худайның алнында турып, хуттыг сарыннаң истерге, пазы позының чуртазында сых килген сидік киректеринни, хуттыг аданарнаң чөптөзіп алып, аның чөп пиргенінен, чахсы саринзар айландырып аларға кирексин.

Архимандрит Тихон (Шевкунов)

Сынап піс поэбыстың туған-чағыннарыбысха сыннан хынчатсабыс, пазы Христосха сын киртіністіг полчатсабыс, андада піс поэбыстың арачылап халар үчүн, Худайның алнында турып, Агаа алданарға кирекпіс. Илбек Оразаның сағыста тудыстыг субботагы: 1-гы суббота - көрік айының 3-чи күнінде. 2-чи суббота - көрік айының 10-чы күнінде. 3-чи суббота - көрік айының 17-чи күнінде.

Пу кирек, хайзын піс пүүн сағызыбысха кирчебіс, полған на кізінің чуртазында уғаа көп нимені ас салған. Адамның Худай садаына сүрдіргенін Тигіриб уғаа хорығыстыҒ кирек тіп адапча, хайзы піске уғаа чағын кізілерібіске - Адамнан Еваа теелче, - пит, оларнын ханы ах чарыхтағы полған на кізінің тамырларынча ахча. Олар пістің өбеке ада-ічебіс полчалар. Оларнан пасталған кізі төлінің чуртазы.

Уғаа ырах тустарда кізі төлінің чуртазында уғаа хомай кирек пол парған, хайзы аның чуртазын санай пасха саринзар айландыр салған, - Тигірдегі Адабыс, пістің Худайыбыс пастап чайап салған кізілерін - Адамнан Еваны Позының Эдем садаынзар чуртирға кир салған полған, анда турыстыра чуртап, Худайзар сығып алзыннар тіп.

Эдем - амғы Ирактын чирінде, Тигр паза Евфрат суғларнын аразында полған. Сах ол Худай пирген орында чуртап, Адамнан Ева постарының төлін тиксі чир үстүне тарат саларға кирек полғаннар, че кізі төлінің сөбірезінде уғаа хомай кирек сых килген. Адамны Худай-Ада пос чайап салған полған: Худайға төбөй чайал парып, ол поэнының чолын пос таллап аларға кирек полған. Ол чол - Худайнын оолгы чили, чоох истеечи паза Ағаа сын хыныстыҒ полары, кізі тілінең чоохтаза, - Худайға паза пастағызын чайал парған амырға төбөй сліг поларға кирек полған. Ол чол - Худайзар сыннан тартылчатхан чол.

Худайнын садаында чабалны паза чахсыны піліп алчаң ағас өскең, че аны хызыл чиит Адамға піліп аларға ирте полған. Ол ам даа турыстыра нимес, чазыҒ полғаннар ол ағастың нимізің чібіссе, өл тее парар.

Че сайтан, көтіккеніп, Еваа ол ағастың нимізің чібіссер, сағамох постарың худайлар осхас пол

АЗЫҒ АЙЫНЫҢ 18-чІ КҮНІНДЕ - АДАМНЫҢ ХУДАЙ САДАЫНА СҮРДІРГЕНІ

парарзар тіп, Еваны хаңыртып алған. Ева ол ағастың нимізің, үзіп алып, чеен, паза Адамға чиирге пирген.

Адамның сыннан даа андаҒ көстее пар полған, - Худай осхас полары. Ол Худайға төбөй чайал парғаннар ол сағысты поэнының пазында тутхан. Сайтан ағаа теен: «Ноға сахтаң? Сағамох Худай чаратпинчатхан нимісті чібіс, аның соонда, сах андох, син Худай осхас пол парарзың!»

АндаҒ хычаланыстыҒ кізілер амғы тустарда даа пістің хырыбыста уғаа көптер. Хачан сірер телевизорны көрчетсер, анда аймах-пасха чарлаҒлар пар: «Пу имні чібіссер, сах андох чазыл парарзар алай ба түреп парарзар» паза «пу таблетканың соонда, чиит пол парарзар». Мынзы уғаа чабал чойланыс. Анзын прайзы даа сизинче, че көп кізілер ол хармахха хаптыр салчалар. Сах андаҒ чой хармахха пістің өбеке ада-ічебіс хаптыр салғаннар. Аннанар-да күннің чарии алтында пір дее наа ниме чоғыл тиирге чарир.

Андада, Эдемде уғаа хомай кирек пол парған. Худай чайап салған пастағы кізілер Адамнан Ева Худайнын сөзінче полбин салғаннар, олар постары даа читіре сағынмин, хорығыстыҒ чолны таллап алғаннар, - Худайға тоғыр полыбызарын. ХайдаҒ ниме пу чир үстүнде Худайға тоғыр полып алар за? Пір дее ниме: Худайға пір дее ниме тоғырлан полбас. Прай нимені тутчатхан Худайға тоғырланғаны - анзы өлім. АндаҒ өлімге кир салғаннар кізі төлін пістің ин не чағын кізілерібіс, пістің өбеке ада-ічебіс Адамнан Ева.

Чой айна анзын чахсы пілген, ол поэы өлімі чох полған, че тимер чабал полғаны үчүн, ол чызып парар, аннанар аның өөн көстее - пастағы кізілерні паза полар тустағы кізі төлін өдір салары. Че түс парған чабал хуттарнаң пасхали кізінің худында чахсы-чалахы ондайы пар полған. Түс парған хуттарнын анзы чоғыл. Олар прай постарын чабалға пир салып, Худайнын ыырчылары пол парғаннар. Че кізі, чазыхха кір парған полза даа, аның көмезек чахсызы халған полған. Кізі төлі санай чох пол парбас үчүн, Худай прай кізілерге арачыланысты сыйлап пирген. Худай Адамны Позына төбөй чайапчатханда, аның алнында полар төліне, хынып, чайап салған, анаң ол кізілерге пасха чолны таллап пирген. Ол чолны, хайзынча кізі үр паза уғаа сидік парар, ол чолча ла пик пастырған кізілер арачылан халарлар.

Ап-арыҒ Пічікте піс хығырчабыс: Худай кізілерге тире көгенектерні кизіртіп алып, Худай садаына сығара сүрібіскен тіп. ХайдаҒ ниме полчаң анзы - тире көгенек? Көр көрінер-дек постарыңар. Пістің иді-сөбөгібс - сах ол тире көгенек. Амғы кізінің иді-сөбөгі пастағы Адамнинаң санай пасха, аның

иді-сөбөгі паза худы чуға полған, иди Тигірибнің ап-арыҒ адалары пасчалар. Амды поэыбыстың худыбысты көр көрербіс. Піс аның чабал хынысха тартылчатханын паза чазыхтарын көр саларбыс. Пістің андаҒ арыҒ нимес худыбыс - «Худай садаына сығара сүрдірчеткеніне» төбөй. Че Эдемдегі пастағы кізі пастап санай пасха ит-сөбөктіҒ паза киремеді чох хуттыҒ полған.

Піс пілчебіс, хайдаҒ ниме анзы - «Райдаң сығара сүрдіргені!» «Ачыға, ағырыға пастырып, сырайын тирлеп, поэнының іпегінні чиирзін» теен Худай. Иа, кізінің чуртазы - уғаа өріністіҒ, че ортын паза улғаат парған частыҒ кізілер пілчелер, кізілер 45-50 часха читіре, ачыға паза ағырыға пастырып, паза, тирлеп, істен салчалар, аның соонда ағырыҒларға паза пасха даа кирексіністерге пастырчалар. Хай-пирее кізілер, чиит тее ползалар, ағырып, ирте үреп парчалар. Иди кізі чирде түрчеге пиріл парған чуртастан хорығыстыҒ өлімзер парыбысча: «чирнен иділ парып, чирзерох парыбысхазын». Көп сидік тустарға, сыныхтаҒларға кізі поэының чуртазында урунча. Прай анзы - «Райдаң сығара сүрдіргені».

Піс хызыл чиит туста, читіре сағынмин, пістен пір дее хомай ниме пол парбас тіп ізенчебіс. Хачан Адам, Худайға тоғыр полып, поэнының худынзар чой айнаны кир салғанда, ол Худайнын Омазы алнында паза чуртап полбаан. Чой айнаа чағын пол парғаны, аны өлімге читіре тарт сыххан. Адамнан Ева чабалны паза чахсыны пілчен ағастың нимізің чібіскеннерінде, Худайнын үнін ис салып, чазыныбысханнар. Худайнын алнында олар паза полбааннар, иди олар Худайнаң пурнада постарын Худайнын садаына сығара сүрібіскеннер.

Худай ап-арыҒ чайап салған кізінің өлімнен арачылап халар үчүн, уғаа ырах чолға сыхча. Ол Позы, Позының Чалғыс Оолгы полып, Хайзы Адазынаң сыннан пір полча, Иисус Христос полып, ырах чолға сыхча, иди Хан Худайнын чобаҒлыҒ өлімі пастыра, Худай Позы ол арачыланыстыҒ киректі толдыр салча...

Полған на кізее тирлеенче тоғынарға, ачыға, ағырыға пастыраҒа, ирееленерге поэының чуртазында килісче, анзынаң пір дее кізі хыйа сых полбаан паза сых полбас, - мына, сах пу сидік чобаҒлыҒ тустар - кізінің Худайға сүрдіргені.

Аннанар піс Худай туразында, Худай пісті арачылап халзын тіп, Ағаа алданчабыс. Ідөк піс, поэыбыстың саба киректерібіс үчүн, Худайнын алнында ылғапчабыс. Че, өрініске, Позының кізее айаачы чүреенен Худай піске арачылан халар ізікті ас пирер, сынап піс пыроланып паза ачырғанып, Худайнын алнында сыннан алданчатсабыс.

ПЫРО ТАСТААҒАҢ ТІРІЛІС КҮНІ

Сынап сірер кізілернің чазыхтарын тастап полчатсар, андада сірернің Тигірдегі Аданар сірернің пыроңарны тастап пирер, че сірер кізілернің чазыхтарын тастап полбинчатсар, андада сірернің Аданар сірернің чазыхтарыңны тастабазох.

Ідөк, чаҒбан тутчабыс тіп, чойланчатхан кізілер чили, кізілернің алнында оманарны мөніс тутпаңар. Сыннан чоохтапчам, чаҒбан тутчатханнар постарының сыйыхтарын алчалар. Че син, хачан чаҒбан тутчатсан, сырайынны чуубыс, иди чаҒбанның поэың кізілернің алнында нимес, че синің Аданның алнында, Хайзы чазыт; паза Адаң синің, Хайзы чазытты көрче, сағаа сыйыхты пирер.

Чирде ис-пайны чыҒбанар, хайда аны көө паза тат чип салар, паза оғырлар оғырлап аларлар, че постарыңа тигірде ис-пайны чыып алынар, хайда көө паза тат аны чип салбас, паза, хайда оғырлар

аны оғырлабастар, иди, хайда сірернің ис-пайнаң полар, андох сірернің чүреенер полар.

Пу күнде халғанчызын күстіҒ астамахнаң азыранып алчалар (ит чох). Иргі тустардох турғыс салған кибір хоостыра, киртіністіҒлер пастарын төбін түзір салып, арыҒ чүректіҒ прай хомзыныстарын паза чазыхтарын тастап пирерге удур-төдір сурынысчалар. Прай анзы пістің чирдегі чуртазыбыста паза тоозылбас чуртассар көс парыбысханыбыс соонда, Хан Худайыбыснаң хада чуртирға сағынчатсабыс, піске кирек полар. Піс, прайзыбыс арачылан халарға хынчабыс. Прай анзы андада ла пиріл парар, хачан пістің чүреесте хомзыныс чох полза; удур-төдір үзүріс, хыйыгтас чох полза. Хачан пістің чүреесте амыр ээленчетсе, - мынзы уғаа аарлыҒ паза чахсы ниме, хайзын піске Христос АрачылаҒчы сыйлап пирер. Че аның үчүн, кем пісті хомзындыр салған, паза піс поэыбыс оларны пілінмин дее хомзындыр салғабыс, оларнын пыроларын поэыт пирерге кирекпіс. Иди полбаза, пістің, чаҒбан тудып, күстенгенібіс тик

ле нимее айлан парар, паза пістің чирге читіре көп хати пазырынғаныбысты Хан Худайыбыс албас, сынап пістің чүреесте поэыбыстың туған-чағыннарыбысха хомзыныс, хомай сағызыбыс пар полза.

Пу пыроланчаң орын пастағызын Египеттегі монахтарның монастырында пасталған. Илбек Ораза пасталар алнында, алданыс күстіҒ полар үчүн, паза чарых үлүкүнге тимненіп алар үчүн, монахтар пиреернен сөл чазыларча хырых күн чаҒбан чуртирға тарап парчаңнар. Оларнын хай-пиреелері нандыра айланмачаңнар: кемні-де ачын аңнар ора-чара тарт салчаңнар, пасхалары чазылардағы чуртасты сыдап полбин, өл парчаңнар. Аннанар, тарасчатса, Пасха үлүкүнде тоғазып алар үчүн, монахтар пыросынып, пілінген паза пілінмеен хомзыныстары үчүн, өлім алнындағы чили, постарының алнында пыросынысчаннар. Оларнын полғаны ла пілчен, Илбек Оразаның иркені алнында тоғасханы, араса, сыннан даа халғанчызы пол парбазын. Иди пыроланчаң орын турғызыл парған, - прайзынаң чарас салып, паза прайзынын пырозын тастап салған соонда, - Худайнаң чаразып алар.

Көп тустар ирткен соонда, пу чахсы-чалахы кибір Тигіриблерзер көзібіскен.

«СЫН САБЛАНЫСТЫҒ
КИРТІНІС»

Өөн редактор
Ағбанның паза Хакас Чирінің
ПөзікиналарыҒ архиепискобы
ИОНАФАН

ТӨСТЕГЧІЗІ:
Орыс СынабланыстыҒ Тигіриб
Ағбан епархиязы
(Москва Патриархаты)

ТӨСТЕГЧІЗІНІҢ АДРЕЗІ:
655012, Ағбан с., Катанов о., 5
(3902) 23-54-34, 23-58-88
Тикке тарадылча

Хызылчарда палғалысты паза культураны
сыныхтаңан Федеральной службаның
устаа 20.02.2008 ч. пічікке кирген.
Пічікке кирген № ПИ ФС24-510Р.

Орыс СынабланыстыҒ Тигіриб Синодының хабарлар таратчаң пөлии 2011 ч. чарыс айының 18-чІ күнде чаратхан. Свид. 174 №. 2 (142) №. Тираж 1220
«Хакасия» типография сығарча, Ағбан с., Щетинкин о. 32, тел.222-447. Чарыхха 13.02.2018 ч. сыхча. График тузы 17.00, сынында 17.00. Ағбан епархиязында тимнелген.